FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2019

1469/2019

Lag
om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006) 70 § 4 mom., sådant det lyder i lag 636/2009,

ändras 2 § 1 mom. 9 punkten, 9 § 2 mom., 15 § 1 mom. 3 punkten, 68 § 3–5 mom., 70 § 3 och 6 mom., 75 § 2 mom., 84 § 1 mom., 85 § 1 mom. 5 punkten, 87 § 1 mom., 91 § 1 och 3 mom., 124 och 136 a §, 142 § 1 mom. och 152 § 3 mom.,

av dem 2 § 1 mom. 9 punkten och 152 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1250/2016, 9 § 2 mom., 15 § 1 mom. 3 punkten, 68 § 5 mom., 84 § 1 mom., 85 § 1 mom. 5 punkten och 87 § 1 mom. sådana de lyder i lag 72/2016, 68 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1206/2009, 72/2016 och 1250/2016, 75 § 2 mom. sådant det lyder i lag 630/2009, 124 § sådan den lyder i lag 703/2016 och 136 a § sådan den lyder i lag 679/2011, samt

fogas till 88 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 72/2016, ett nytt 3 mom. och till 152 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 527/2009, 355/2010 och 1420/2016, en ny 4 punkt i stället för den 4 punkt som upphävts genom lag 1420/2016, som följer:

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

9) *oavlönad tid* den tid under vilken en företagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

RP 64/2019
ShUB 12/2019
RSv 47/2019

9 §

Ålderspensionens belopp

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Om företagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken företagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsetidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsetidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Företagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när företagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

3) den pension som tjänats in genom företagarverksamhet under det år då den partiella förtida ålderspensionen började fram till det att ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 65 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 68 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

68 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och som avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren,

2) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

3) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till företagaren,

4) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

5) 65 procent av 523,61 euro för varje full månad för vilken företagaren har fått vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

6) 65 procent av den arbetsförtjänst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt be-

stämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

7) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock så att den arbetsinkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning,

8) 65 procent av den arbetsförtjänst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till företagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 7 punkten tjänas in av samma orsak.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 4 och 7 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare. Som den inkomst som ligger till grund för förmånen betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av förvärvsarbete har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas som den inkomst som ligger till grund för förmånen dock beloppet av den minimidagpenning som betalats till företagaren.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken företagaren har fått pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

70 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som avses i 68 § 3 och 4 mom., och

2) andra inkomster som ligger till grund för i 68 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Den dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen beaktas enligt 5 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

75 §

Engångsförhöjning av invalidpension

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av företagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt företagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om företagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenhet för varje därpå följande levnadsår.

84 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och

3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 81 § har fastställts för den efterlevande maken.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

85 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som företagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafik-

skada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

88 §

Regressrätt

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas företagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

91 §

Pensionsansökan

Företagaren ska ansöka om pension hos pensionsanstalten genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionsanstalten redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från företagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

124 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärsärende får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 10 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

136 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 87 § eller sådan pension som avses i 84 a § 1 och 2 mom., kan pensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

142 §

Utredning av kostnader och beslut om kostnadsfördelning

Pensionsskyddscentralen utreder de kostnader som avses i 139 och 141 § med iakttagande av vad som föreskrivs i 183 § i lagen om pension för arbetstagare. När kostnaderna utreds beaktas dock inte Sysselsättningsfondens i 182 § i den lagen avsedda andel av arbetspensionskostnaderna.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

152 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter

Utöver det som bestäms i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

4) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 88 § 2 och 3 mom.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Sekretessbelagda uppgifter som erhållits med stöd av 1 mom. 1 och 2 punkten får lämnas vidare när de behövs för att utreda brott och väcka åtal. Uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

På en sådan dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 68 och 70 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 88 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

1469/2019

Helsingfors den 30 december 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET ISSN 1456-9663